

Széplaki Erzsébet

Érdemes tankönyvíró

Szövegalkotást fejlesztő gyakorlatok

3. évfolyam

MEGOLDÓKULCS

Műszaki Könyvkiadó

Előszó helyett

Kedves Kolléganő! Kedves Kolléga!

Remélem, nem veszed tolakodásnak, hogy nemcsak e levelemben, hanem a *Megoldókulcs* egészében a tegező formát használom. Egyrészt pedagógusok között ez már csak így szokás, másrészt lehet, hogy személyesen is ismerjük egymást. A Műszaki Könyvkiadó támogatásával ugyanis az elmúlt években találkozhattunk valamelyik általam tartott szakmai rendezvényen, módszertani előadáson vagy képzésen.

A magyartanári társadalom nagy része évtizedek óta tanít a nyelvtantankönyveimből, a *Szövegértést fejlesztő gyakorlatok*-sorozatomból. Tanítóként és magyartanárként mindent megtettem és napjainkban is megteszek azért, hogy megoldásokat javasoljak tanítóknak és tanároknak az alsó és felső tagozat közötti átmenet problémáira. Ezért örültem annyira, hogy a Műszaki Könyvkiadó felkért egy *Szövegalkotást fejlesztő gyakorlatok*-sorozat megírására, amely egyes kötetei 3.-tól a 8. évfolyamig fejlesztik a tanulók szövegalkotó és kommunikációs képességét, sőt nyelvi illemét is. Minden évfolyam taneszközához *Megoldókulcsot* is készítek. Nem azért, mert esetleg te nem tudnád megoldani a feladatokat, hanem azért, hogy megkönnyítsem a tanórára való felkészülésedet.

A megoldásokban szereplő szövegeket, szövegrészeket harmadikos tanulók alkották.

Most a 3. évfolyamosoknak írt *Szövegalkotást fejlesztő gyakorlatok* feladatainak megoldását olvashatod. Elkészítésekor elsősorban a gyakorlati használhatóságot tartottam szem előtt. Minden esetben – amikor szükségesnek gondoltam – nemcsak a feladatok ellenőrzésére vonatkozó *megjegyzéseimet* tettem közzé, hanem a *módszertani javaslataimat* is. Számtalanszor hivatkoztam *A szövegalkotás tanításának módszerei, 3–8. évfolyam I. kötetére*, amely 20% kedvezménnyel rendelhető meg a Műszaki Könyvkiadó webáruházában <https://konyvbagoly.hu/>.

A három kötet általános felépítése a következő:

- Az elsajátítandó alapfogalmak
- Szóbeli szövegalkotás az írásbeli szövegalkotás előkészítéséhez
- Az adott fogalmazásműfaj tanításának algoritmusa
- Az adott fogalmazásműfaj szövegalkotási algoritmusa

Az 1. kötet témái (MK-1903)

- A szöveg és a szövegalkotási műveletek
- A mesealkotás tanításának módszerei
- Az elbeszélésalkotás tanításának módszerei

A 2. kötet témái (MK-1904)

- A leírás tanításának módszerei
- A jellemzés tanításának módszerei
- A levélírás tanításának módszerei
- A kevert szövegek tanításának módszerei

A 3. kötet témái (MK-1905)

- A modern kommunikációs műfajok (sms, e-mail, blog, önéletrajz stb.)
- A sajtóműfajok (hír, tudósítás, interjú, riport stb.) tanításának módszerei

Évek óta működtetek egy e-mailes levelezőlistát, ahonnan a mindennapi tanítási gyakorlatban használható anyagokat küldök a kollégáknak. Ha te is szeretnél csatlakozni a többezres táborukhoz, kérlek, jelezd nekem a település és az iskolád nevének megadásával, **kizárólag** az e-mail-címemre: csopike9@gmail.com.

A pedagógiai, tanítói munkádhoz jó egészséget, sok sikert kívánok!
Kollegiális tisztelettel és szeretettel üdvözöllek:

Budapest, 2024

Széplaki Erzsébet, Csöpi

Kapcsolataink szóban

Kapcsolatfelvétel, kapcsolatzárás

Köszönés, megszólítás, elköszönés

4. /1. Jó reggelt! Jó napot kívánok! Adjon Isten jó éjszakát! Szervusz!
Javaslat: A feladat megoldása előtt jó hangulatúvá teszi a tanítási órát, ha a gyerekek közösen felolvassák vagy elmondják a mondókákat, illetve, ha ismerik, eléneklik a népdalokat. Érdemes megbeszélned a tanulókkal, hogy a köszönés végére felkiáltó jelet teszünk.
Megjegyzés: A feladathoz szervesen hozzátartozik a köszönéssel kapcsolatos illemszabály.

4. /2.

Jó reggelt kívánok, tanító néni!
Szia, gyerekek!

Szia, gyerekek!
Kezét csókolom, tanító néni!

a Egyéni megoldás.

Várható válaszok: Csókolom, tanító néni! vagy Szia, néni/bácsi!

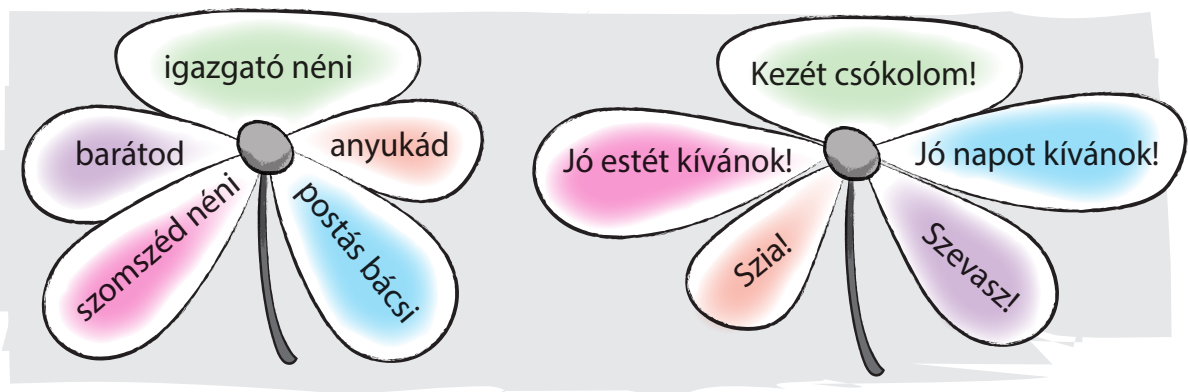
Megjegyzés: Tapasztalatból tudom, hogy sok harmadikos még tegezi a tanító nénijét, tanító bácsiját. Ennek ellenére úgy gondolom, jó lenne, ha a tegeződést lassan felváltaná a magázódás vagy tetszikelés. Ennek első lépése a köszönés megváltozása lehet.

b Egyéni megoldás.

Várható válaszok: Sziasztok! vagy Szevasztok!

Megjegyzés: A feladathoz szervesen hozzátartozik a köszönéssel kapcsolatos illemszabály.

5. /3. a és b

Megjegyzés: Más színek is használhatók, és más párosítás is elfogadható.

5. /4. Egyéni megoldás.

Várható köszönésformák: Sziasztok! Szevasztok! Szervusztok! Szerbusztok! Helló! Hellósztok!
Halihó! Csősztok!

5. /5. Egyéni megoldás.

Várható megszólítások:

anya: anyuka, anyuci, mami, anyu
nagymama: mama, mami, nagyfi

apa: apu, apuka, apuci, api
nagypapa: papa, papi, nagypapi

Kapcsolataink szóban

Bemutató, bemutatkozás

6. /1. Szerepjáték.
Megjegyzés: A feladathoz szervesen hozzátartozik a bemutatkozással kapcsolatos illemszabály.

6. /2. a és b Egyéni megoldás.

7. /3. a *Várható jelenet:*
A kislány odamegy a Csengét alakító lányhoz.
– Szia Csenge! vagyok. Nagyon örülök, hogy osztálytársak lettünk. Remélem, jól fogod érezni magad közöttünk.
– Szia! Kedves tőled, hogy idejöttél hozzám. Az udvaron majd játszunk együtt! Stb.
Megjegyzés: Más megoldás is elfogadható. A feladathoz szervesen hozzátartozik a bemutatkozással kapcsolatos illemszabály.

b *Várható jelenet:*
A kisfiú odamegy a Csongort alakító fiúhoz.
– Szia Csongor! vagyok. Jó, hogy osztálytársak lettünk. Nagyon rokonszenves vagy nekem.
– Szia! Te is nekem. Van kedved beszélgetni velem? Stb.
Megjegyzés: Más megoldás is elfogadható. A feladathoz szervesen hozzátartozik a bemutatkozással kapcsolatos illemszabály.

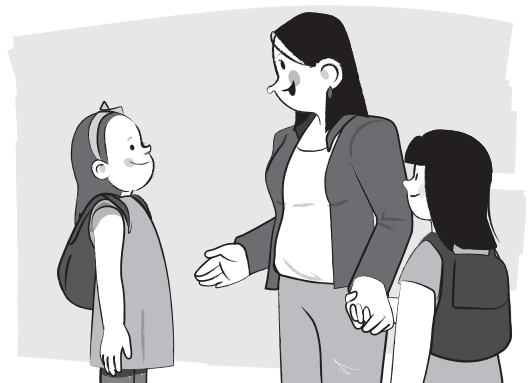
7. /4. a

Csenge először az ismeretlen néninek köszönt kezét csókolommal, aztán Lilinek szíával. Lili megállva így szólt az anyukájához:

– Anya, ő az új osztálytársam, Szabó Csenge. Remélem, jó barátnők leszünk.

Az anyuka kezét nyújtott Csengének, és mosolyogva ezt mondta neki:

– Kovács Miklósné vagyok, Gizi néni. Örülök, hogy megismertelek!
Csenge boldogan fogott vele kezét.

b mosolyogva Örülök, hogy megismerhettelek.
Javaslat: A feladat megoldása előtt beszélj meg a gyerekekkel, hogy akkor jó a válaszuk, ha megtalálják, melyik az a szó, illetve mondat, amelyik hiányzik az első esemény sor leírásából.

Kapcsolataink szóban

Kapcsolattartás

Kérés, kérdés

- 8. /1.** **a** *Áthúzandó mondatok:* Add ide a piros színű ceruzádat!
Nem-e adnád ide a pirosadat, ha nem vagy irigy?
Igazán kölcsönadhatnád a piros ceruzádat!
Nem látod, hogy nincs piros ceruzám? Miért nem adod ide a tiédet?
Megjegyzés: Mindenképpen tisztázzátok, hogy a második áthúzott mondatok nyelvtanilag is helytelen. Helyesen: *Nem adnád-e ide ...*
- b** Mind a két át nem húzott kérdés udvarias.
Más megfogalmazás: Kérlek, add ide a piros színesedet.
- c** Szerepjáték.
- 8. /2.** *Várható megoldás:*
– Szia! Fordulj meg, és menj tovább ezen az úton. Fordulj be jobbra az első utcán, a Petőfi utcán! Menj egyenesen az első keresztutcaig, az Arany utcaig! Ott ismét jobbra kell haladnod. Balra találsz a Toldi utcát, ahol a papírbolt van.
Megjegyzés: Az útvonalat az utcanevek nélkül is meg lehet adni. Hívd fel a tanulók figyelmét arra, hogy az útbaigazítást illik megköszönni, és elköszönni az útbaigazítótól.
- 9. /3.** Felállok, köszönök, odavezetem a helyemre, és átadom neki, hogy leülhessen.
Megjegyzés: Szerepjáték, amelynek fontos része egymás köszöntése, és az, hogy a vak utas megköszönje a hely átadását.
- 9. /4. és a** Egy gimnazista fiútól: ~~Figyu! Hány az óra?~~
- Egy idős nénitől:
- Egy fiatal lánytól:
- Egy felnőtt nőtől: ~~Mondja már meg, mennyi az idő!~~
- Egy felnőtt férfitől:
- b** *Várható átalakítások:* Szia! Légy szíves, mondd meg, mennyi az idő!
Kezét csókolom! Tessék szíves lenni megmondani, mennyi az idő!
- 9. /5.** *Várható kérdés:* Kérlek, halkítsd le a zenét.
- 9. /6.** **a** Az öcséd elkérte a játékodat, de nem tette a helyére. **K**
Egy gyerek át akar menni a piros jelzésnél a zebrán. **F**
A barátnőd még nem hozta vissza a könyvedet. **K**
Egy fiú póráz nélkül sétáltatja a kutyáját a játszótéren. **F**
A moziban a melletted ülő lány hangosan beszélget a társával. **K**
A társad játék közben szándékosan hozzád vágta a labdát. **F**
- b** Szerepjáték. Szabadon választott jelenet.

Hogyan építsünk szöveget?

A szavak

10./1. játszótér, örül, boldog

10./2. kávé, ereszt, tévé

10./3. ráz, láz

10./4. száj

fül

has

talp

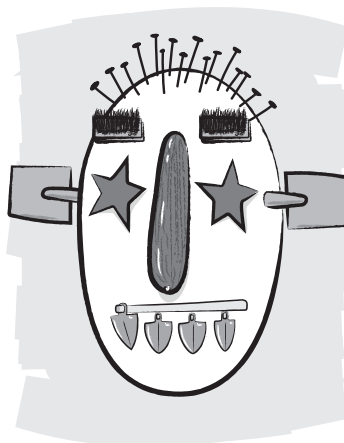
- a) *Várható szavak:* szembe, szemben, szembesítés, szemhéj, szempilla, szemközt, szemmel, szemtanú, szemüveg stb.
- b) *Várható szavak:* kar – karol, kéz – kezel, fül – fülel, kéz – kezezt, szem – szemezt, szem – szemel, térd – térdel, boka – bokázik stb.
- b) A cipész a cipő sarkát.
A tanító néni a tanulót jobb eredményre.

11./5.

szöghajú

csillag szemű

uborka orrú

kefe szemöldökű

lapátfülű

kapa fogú

Hogyan építsünk szöveget?

- 11./6. 1. C) 1. szem nem marad szárazon C) mindenki sír
2. E) 2. szembenéz a helyzettel E) bátran vállalja a nehézséget
3. A) 3. rossz szemmel nézi A) nem tetszik neki
4. B) 4. majd kiszűri a szemé B) szégyelli magát
5. D) 5. majd felfalja a szemével D) sóvárogva nézi

- 11./7. Boci, boci tarka,
Se füle, se farka,
Megjegyzés: Elfogadható, ha a tanuló a 2. sorban kis kezdőbetűvel írja a se szót.

a) *Várható szavak:* emel, jegyez, megy, meggy, keretez, szerepel stb.

b) Ez a gyümölcs az **eper**. Ez az állat a **jegesmedve**.

- 12./8. A versrészlet elolvasása, a rajz megfigyelése.

a) A dióverést.

Megjegyzés: A válasz csak toldalékos formában kifogástalan.

b) *Várható megoldás:*

Megjegyzés: Más megoldás is elfogadható, illetve több tulajdonság és cselekvés is írható.

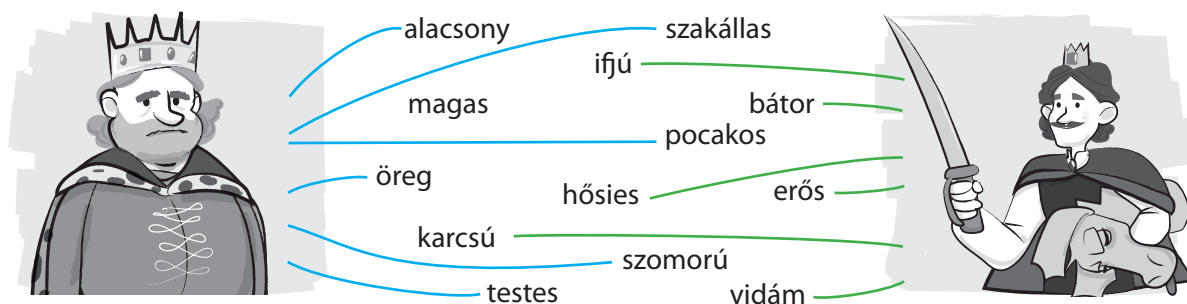
Élőlény	Milyen tulajdonságú?	Mit cselekszik?
Csongor	szorgos	ver
Csenge	vidám	szed
apuka	erős	csap
nagymama	idős	fog
anyuka	mosolygós	hajol
kutya	jókedvű	figyel

c) **jókedvű**, kedveszegett, **derűs**, **mókás**, borongós, **bohókás**, kedélytelen, **mosolygós**

d) szomorú

Hogyan építsünk szöveget?

12./9.

13./10. elefánt, orrszarvú, teve, lepke, róka

13./11. Nyeli, mint **kacsa** a nokedlit.

Ravasz, mint a **róka**.

Bolhából **elefántot** csinál.

A szólások jelentése a *Szövegalkotást fejlesztő gyakorlatok* 47. oldalán található.

Hízeleg, mint a **macska**.

Itatja az **egereket**.

Él, mint **hal** a vízben.

13./12. szép, ügyes új, irigy, friss

Megjegyzés: Más megoldások is elfogadhatók, ha azok a fentebb megadott szavak rokon értelmű megfelelői.

13./13.

Ő	I	F	Ö	P	S	H	I
S	Z	Ü	R	E	T	E	L
Z	M	R	Á	S	Ü	S	K
P	U	T	T	O	N	Y	Á
O	S	Z	Y	K	S	É	D
Z	T	U	V	Ö	D	Ö	R

ősz

fürt

szüretel

puttony

must

kád

vödör

Szavakból mondatok

14./1. *Várható mondatok:* Csenge a barátnőjétől egy újfajta hajfonást tanult. Csongor a barátjától egy cápákról szóló könyvet kapott

Megjegyzés: A mondatoknak más szórendje is lehet.

a A két mondat felolvasása a társnak.

b A mondatok felváltva való felolvasása, a két tanuló mondatai szórendjének a megfigyelése.

Javaslat: A feladat megoldása előtt beszélj meg a tanulókkal, hogy a mondataik szórendjének eltérését figyeljék meg. A szavakat akár be is számozzák. Így jobban érzékelik az eltérést.

Hogyan építsünk szöveget?

- c** Ügyes gyerekek érzékelik, hogy a szórend megváltozásával, megváltozik az is, hogy mit emelünk ki, azaz hangsúlyozunk a mondatban. A 2. feladat előkészítése.
Megjegyzés: A Jó tanács a feladat szerves része.

14./2. Csenge tanult egy újfajta hajfonást a barátnőjétől.

A **barátnőjétől** tanult Csenge egy újfajta hajfonást.

Nem mástól.

Egy újfajta **hajfonást** tanult Csenge a barátnőjétől.

Nem mást tanult meg.

Tanult Csenge egy újfajta hajfonást a barátnőjétől.

Nem mást csinált.

14./3. A dallamvonalak megfigyelése.

a A mondatok felolvasása a dallamvonalaknak megfelelően.

Megjegyzés: Gyakran előforduló intonációs hiba nemcsak a gyerekeknél, hanem a felnőtteknél is, hogy a kérdőszó nélküli kérdő mondatok végén felkapják a dallamot.

b Elmegyünk bábszínházba. Elmegyünk bábszínházba? Elmegyünk-e bábszínházba?

15./4. Kérdés: Holnap meglátogatjuk nagyiékat?

Vágyakozás: Bárcsak holnap meglátogatnánk nagyiékat!

Öröm: De jó, hogy holnap meglátogatjuk nagyiékat!

Felszólítás: Látogassuk meg holnap nagyiékat!

15./5. A regényrészlet elolvasása.

Az *Elő a farbával!* szólás jelentése a *Szövegalkotást fejlesztő gyakorlatok* 47. oldalán található.

Megjegyzés: A szólásban a farba a német Farbe (szín) szóból ered, és a kártyajátékosok nyelvéből származik. Kártyajátékban egyes színek nagyobb értékűek, ezek „ütik” a többi a kártyát. „Elő a farbával!”, azaz mutasd a színt, mutasd, mid van!

a Laci Aranka nénivel.

Morcz Aranka a neve, könyvtáros.

Buta vagy.

b Laci azért ment a könyvtárba, hogy Sanyinak könyvet vegyen ki.

Laci a könyvtárba ment, mert könyvet akart kölcsönözni Sanyinak.

Laci elment a könyvtárba, de nem tudott Sanyinak könyvet kivenni.

c Laci könyvet olvas.

Laci este könyvet olvas.

Laci este az ágyában könyvet olvas.

Megjegyzés: Más megoldás is elfogadható.

16./6. Egyéni megoldás.

Hogyan építsünk szöveget?

- 16./7. – 2. de 4. süt 1. jaj, 5. a 6. nap 3. szépen
– 3. a 2. le 4. játszótérre 1. menjünk
– 2. játsszunk 3. majd 1. mit
– 3. labdát 2. magunkkal 1. vigyünk
– 2. mások 4. labdáznának 5. velünk 1. bárcsak 3. is

Javaslat: A magyar nyelv szórendjéről bővebben olvashatsz *A szövegalkotás tanításának módszerei I. kötetének* a 20–21. oldalán.

- a – Jaj, de szépen süt a nap!
– Menjünk le a játszótérre!
– Mit játsszunk majd?
– Vigyünk magunkkal labdát!
– Bárcsak mások is labdáznának velünk is!

- b Társ munkájának ellenőrzése megadott szempontok alapján.
Megjegyzés: Nagyon fontos, hogy az ellenőrzéshez mindig adjunk szempontokat a tanulók számára.

- c Szükség esetén a javítás elvégzése.

- 16./8. A csendes utcában egy szirénázó rendőrautó hangja hallatszott.

- 16./9. Csongor gyakran horgászik az apukájával. Legutóbb egy hatalmas halat fogtak.

Mondatokból szöveg

- 17./1. Reggel kisütött a nap. A család elhatározta, hogy kirándulnak a közeli erdőbe. Anya összecsomagolta az elemózsiát. Apa a messzelátót kereste meg. A gyerekek is izgatottan készülődtek. Alig várták, hogy elinduljanak.

Reggel kisütött a nap. Petiék gyalog járnak iskolába. Hétfő a hét első napja. A Nap egy hatalmas, fényes csillag. A gyerekek korán keltek. Tanítási napokon sűrűbben közlekednek az autóbuszok, trolibuszok és a villamosok.

Várható indoklás: A mondatok kapcsolódnak egymáshoz. Egy kirándulás előkészületeiről szólnak.
Javaslat: A szöveg fogalmáról bővebben olvashatsz *A szövegalkotás tanításának módszerei I. kötetének* a 4–5. oldalán. A szövegfajtaokról pedig a 6–9. oldalon.

- 17./2. Anyukám szombat délután kimosta a ruhákat. Én pedig kiteragettem őket.
Apukám kitakarította az autónkat a garázs előtt. A testvéremmel segítettünk neki.
Sok édességet ettem. Biztosan attól fájdukt meg a hasam.
Vasárnap délután eljönnek hozzánk a barátaim. Szeretnék velük társasjátékozni.

Hogyan építsünk szöveget?

- 17./3. 1. C) 1. Délután eljön hozzám a barátom. C) Nagyon várom őt.
2. D) 2. A nagypapámnak születésnapja van. D) Felköszöntöm anyáékkal.
3. E) 3. Nagy rumli volt a szekrényemben. E) Rendet raktam benne.
4. A) 4. Édesanyám megkért, hogy vigyem ki a szemetet. A) Azonnal teljesítettem a kérését.
5. B) 5. Egész délután gyakoroltam a matekot. B) Holnap felmérést írunk belőle.

- 17./4. De jó lenne az őszi szünetben elutazni!
Útközben elestem.
Első lettem az iskolai szavalóversenyen.
A húgom hibásan olvas
A nagypapám csinált nekem egy polcot.
Megjegyzés: Más megoldás is elfogadható.
- Szívesen mennék a hegyekbe.**
Mire hazaértem, nagyon fáj a lábam.
Oklevelet és könyvet kaptam.
Gyakoroltam vele az olvasást.
Arra raktam a könyveimet.

- 18./5. a A világ legnagyobb gyíkja, a komodói sárkány Indonézia egyik szigetén él. 1911-ben egy pilóta leszállt Komodo-szigetén, mert meghibásodott a gépe. Ő volt az első európai, aki látta a bennszülöttek által szárazföldi krokodilnak nevezett óriási gyíkot. A magyar mennydörgő 4-5 méter magas, és a hossza 15 méter. Szárnyfesztávolsága eléri a 8 métert is. Óriásgyíkszerű testét fekete pikkelyek borítják. Erős, hosszú végtagjai, egyenletesen elvékonyodó farka és jókora, élénksárga, villás nyelve van. Ez és tekintélyes termete épp elég volt ahhoz, hogy később az állatot komodói sárkányként emlegessék. Szeme sárga, szarvai és a farkából kiálló tüskék bronzvörösek. Kivételesen hosszú lángcsóvát tud fújni, akár 15 métereset is. A magyar mennydörgősárkány kecskét, juhót és – ha teheti – embert eszik. Harry Potter vele küzdött meg a Trimágus Tusán. Gyorsan mozog, kitűnően mászik, különösen a fiatal példányok rejtőzködnek szívesen a sziget sűrűjében.

- b Várható címek: A komodói sárkány A magyar mennydörgő
Megjegyzés: Más megoldás is elfogadható.

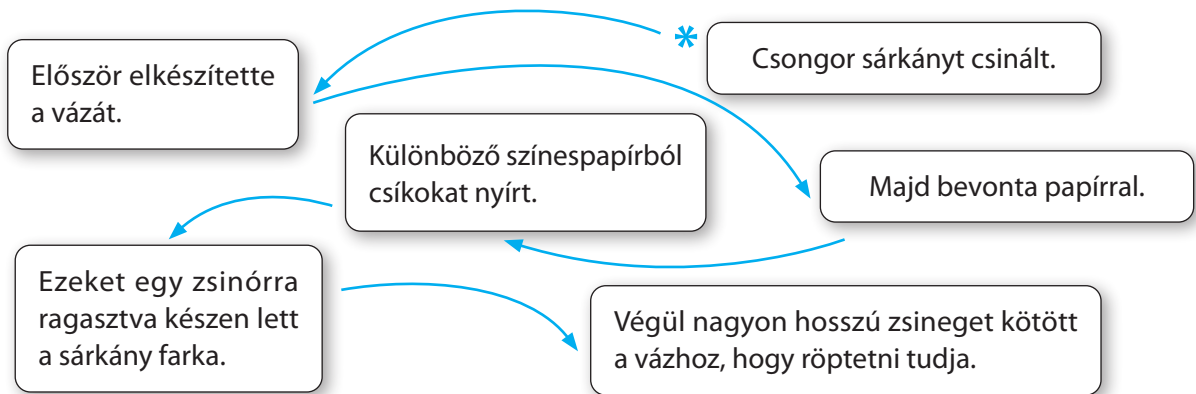
- 18./6. Egyéni megoldás.

- 19./7. Ez a Süsü mégis nagyszerű,
Habár, amint látszik **egyfejú**,
Egy fejével mégis jót nevet,
szeretik is őt az **emberek**.
- Egy fejében csöppnyi **ész**,
Nem lesz sorsa túl nehéz!
Mi lesz veled, te egyfejú?
Mihez kezdesz itt, jó **Süsü**?

- 19./8. 1. Süsü, a sárkány egészen eltér a társaitól. 5. Ezután kerül az emberek közé. 2. Már az is pont elég lenne, hogy egyfejú, de még jószágos is. 3. Nem rombol le várakat, nem rabol el királylányokat, sőt még az ellenségét is meggyógyítja. 6. Eleinte itt sincs nyugalma, mert kinézete miatt mindenki rettegve menekül előle, támadásra készülnek ellene. 4. Emiatt a háromfejű apja kitagadja. 7. A jószágos egyfejú egyszer találkozik a királyfival, aki sajnálatból hazaviszi. 9. Majd Torzonborz király áskálódásaitól óvja meg a várost. 10. Végül mindent megtesz azért, hogy meghódíthassa a gyönyörű és szépséges egyfejú Sárkánylányt, leendő aráját. 8. Eleinte Süsü turisztikai látványosság, aztán lelkes kötőrőként hurcolja az ország hegyeit.

Hogyan építsünk szöveget?

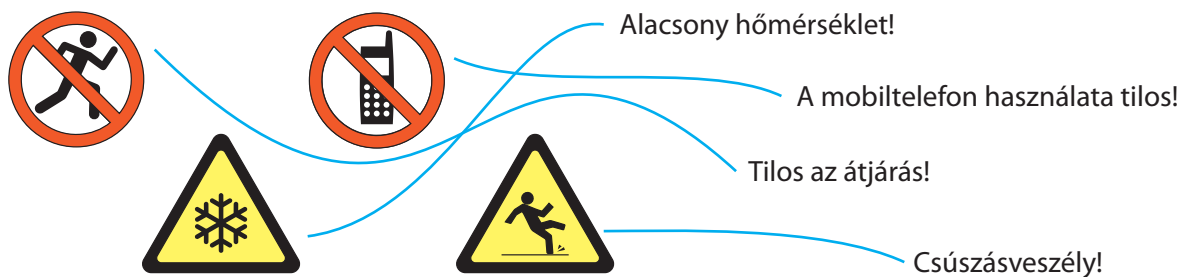
19./9.

Javaslat: Olvassák fel közösen a gyerekek a szöveget! Egyrészt megkönnyíti a feladat ellenőrzését, másrészt gyakorolhatják a karban olvasást, amely nagyon jól fejleszti a gyengébben olvasó gyerekek felolvasási képességét.

Ez is szöveg

20./1.

20./2.

BEJÁRAT
PÉNZT NEM VÁLTUNK.
TOLNI
TILOS AZ ÁTJÁRÁS!

- Ezen az ajtó lehet bejutni egy helyiségbe.**
- Vásárlás nélkül nem lehet pénzt felváltani.**
- Az ajtót tolni kell, hogy kinyíljon.**
- Azon a területen nem szabad átmenni.**

20./3. Egyéni tervezés.

21./4. *Várható érvelés:* A rajzos időjárás-előrejelzés is szövegnek tekinthető, mert a rajzok, számok kimondva mondatokat alkotnak, például november 2-án napsütéses és felhős idő várható. A legmagasabb hőmérséklet tizenöt fok, a legalacsonyabb nyolc fok lesz. Eső nem várható.

a és b

Országos előrejelzés: csütörtök

Nyugat felől csökken a felhőzet, az ország nagy részén több órára kisüt a nap, azonban az északkeleti völgyekben néhol tartósabban felhős maradhat az idő. A déli, délkeleti szél megélnkül. A legalacsonyabb nappali hőmérséklet 8 fok körül, a legmagasabb 15 fok körül várható.

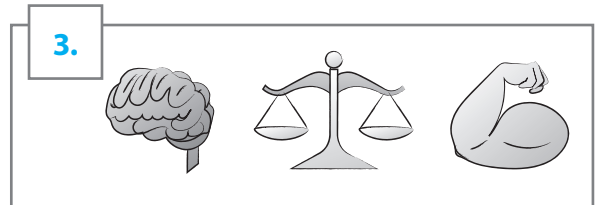
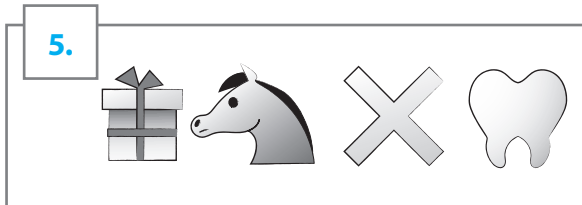
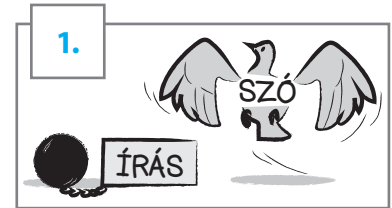
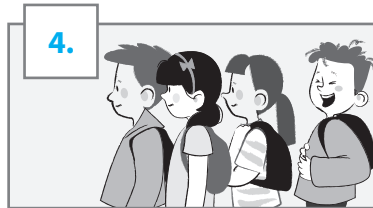
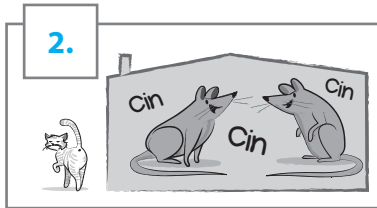
Hogyan építsünk szöveget?

c Várható megfogalmazás és válasz:

- Egész nap esni fog az eső. A legalacsonyabb nappali hőmérséklet 10 fok körül, a legmagasabb 16 fok körül várható.
- Október 29-e, vasárnap.

21./5.

1. A szó elszáll, az írás megmarad.
2. Nincs otthon a macska, cincognak az egerek.
3. Többet ésszel, mint erővel.
4. Az nevet igazán, aki utoljára nevet.
5. Ajándék lónak ne nézd a fogát!

A közmondások jelentése a *Szövegalkotást fejlesztő gyakorlatok* 47. oldalán található.

Se bőbeszédűen, se szűkszavúan

22./1.

A párbeszéd szerepenkénti felolvasása.

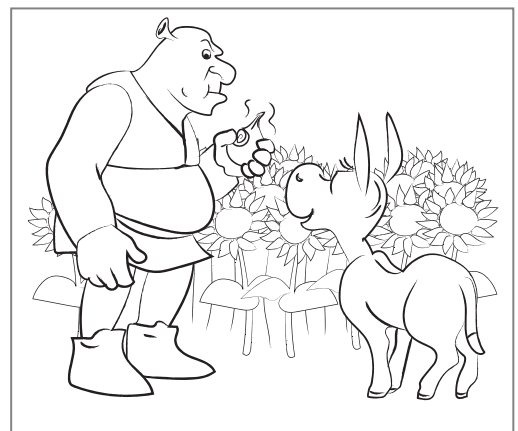
- a
- Tisztázzuk! Legyőzzük a sárkányt, és elhozzuk a spinét, csak hogy visszakapd tőle a mocsarad, ami azért nem a tied, mert ő telepakolta lényekkel. Ez lenne az ábra?
 - Tudod mit, talán nem véletlen, hogy a szamarak nem beszélnek.
 - Ezt nem értem, Shrek. Miért nem dobtad be neki az ogré figurát? Lerohanod, megostromlod a várát, lisztté zúzod minden csontját, mint minden rendes ogré.

– Ó, milyen igaz! Miért is nem irtottam ki az egész falut, és tűztem karóra a fejüket? Miért is nem vágtam fel a lépüket, és ittam ki a levét? Ugye ez jól hangzik?

- Nem igazán. Nem.
- Csakhogy tudd, az ogrékban sokkal több van ám, mint hiszik.
- Például?
- Például az ogrék olyanok, mint a hagyma.
- Bűdösek?
- Nem.
- Megríkatnak?
- Nem.

– Á, ha a napon hagyod őket, bebarnulnak és fehér szőrük lesz.

– Nem! A rétegek! A hagyma többretegű. Az ogré többretegű, ahogy a hagyma. Érted már?

Hogyan építsünk szöveget?

- b **szószátyár**, szűkszavú, **bőbeszédű**, **beszédés**, hallgató,
nagy dumás, szófukar, **fecsegő**, kevés beszédű, **locogó**,
cserfes, csendes, szótlán, **jár a szája**

- 22./2. Tegnap délután a szüleimmel elmentünk a moziba megnézni a legújabb Shrek-filmet. Nekem most is Szamár szövege és viselkedése tetszett a legjobban.
Javaslat: Szamár és Shrek egy másik párbeszéde, valamint a hozzá kapcsolódó feladatok megtalálhatók *A szövegalkotás tanításának módszerei I. kötetének* a 35–36. oldalán.
- 23./3. a süket: – Én valamit hallok.
vak: – Én valamit látok.
kopasz: – Uccu, bizony, szaladjunk, hadd lobogjon a hajunk!
Megjegyzés: A feladat megoldása előtt hívd fel a tanulók figyelmét, hogy a szereplők megszólalását gondolatjellel jelezzék!
- b *Várható megoldás:* – Majd én elintézem.
- 23./4. Azért lett szeptember 30-a magyar népmese napja, mert **azon a napon született Benedek Elek**.
Azért gyűjtötte Benedek Elek az erdélyi magyar népmeséket, hogy **tovább éljenek a bennük lévő bölcsességek**.
- 24./5. a Mit készítettetek? Hová akasztottátok ki? Mit szórtatok bele? Hová bújtatok el? Mik repültek oda? Mit csipegettek fel?
- b Lényeges szavakat hagy ki a történetéből.
- c Az iskolában madáretetőt készítettünk. Kiakasztottuk egy fára. Magokat szórtunk bele. Elbújtunk a fák mögé. Hamarosan odarepültek a madarak. Felcsipegették az eleséget.
Megjegyzés: Hívd fel a gyerekek figyelmét, hogy kerüljék a felesleges szóismétlést.
- 24./6. Tegnap cicákat néztem.
Tegnap az udvaron cicákat néztem.
Tegnap az udvaron nagyival jókedvűen cicákat néztem.
Megjegyzés: Az utolsó mondatban megváltozik a *néztem* szó helye a mondatban.

Mondj egy mesét!

- 25./1. *A róka és a szőlőfürt* című erdélyi mese elolvasása.
- a A mese szereplője állat. A róka emberként viselkedik, beszél, szőlőt akar enni.
Megjegyzés: Más megoldás is elfogadható, de az állatmese jellemzőit tartalmazza.
Javaslat: A meséről, a mesefajtákról *A szövegalkotás tanításának módszerei I. kötetének* a 49–52. oldalán olvashatsz.
- b *Bekarikázandó:* De ne higgyetek neki, mert őkelme nagy hazug! (Az állatmese utolsó mondata.)

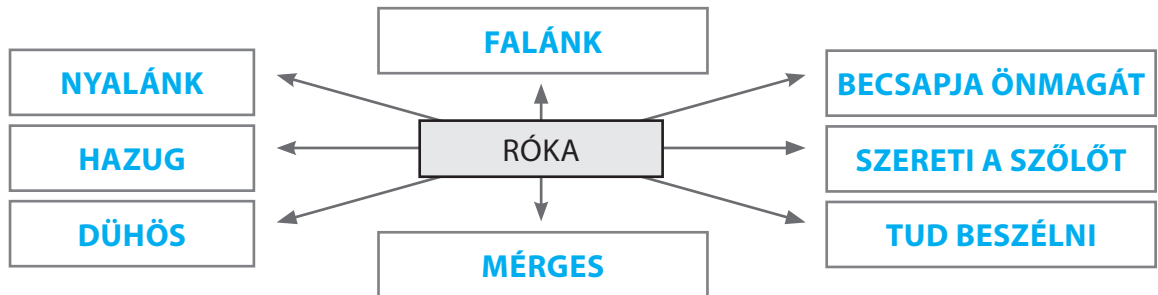
Hogyan építsünk szöveget?

- c Semmije sem maradt, szegény lett, ezért panaszkodik.

Nem tud megszerezni valamit, ezért megvetéssel beszél róla.

Valaki nagyon szomorú, elkeseredett.

d

Megjegyzés: Más megoldás is elfogadható.

- e Lánccmesélés: mindenki egy-egy mondatot mond a mesélés közben.

Javaslat: A mese feldolgozásának egy részben eltérő változata *A szövegalkotás tanításának módszerei I. kötetének* a 62–64. oldalán található.

26. /2.

- a A mókus és a róka.

- b üreges, odvas

- c *Várható elképzelések:* A róka meg akarta enni a mókust.

A róka és a mókus fogócskáztak.

A mókus megdobálta makkal a rókát.

- d *Várható befejezés:* A mérges róka sehol sem találta a csalafinta mókust, ezért hazament.

- e *Várható szóbeli mesék:*

A róka nevében: Nem hiszitek el, milyen kalandom volt egy mókussal! Sétálgattam a tisztáson, amikor megláttam, hogy egy szép, kövérkés mókuska makkot eszeget a fűben. Nyomban rávettem magam, de kicsúszott a karmaim közül, és el kezdett rohanni. Egyszer csak befutott egy odvas fába, én meg utána. Ahogy kijutottam a fából már sehol sem láttam. Fogalmam sincs hová tűnt.

A mókus nevében: Képzeljétek, mi történt velem! Éppen mogyorót rágcsáltam egy bokor alatt, amikor észrevettem, hogy a róka ott van mellettem. El akart kapni, de én gyorsan beszaladtam egy kidőlt fa odvába. A rókakoma utánam. Én egy oldalágon kibújtam, ő viszont továbbrohant. Jót nevettem rajta.

Hogyan építsünk szöveget?

26. /3. Várható szóbeli mese:

Élt egyszer egy öreg király, akinek volt egy szépséges lánya. A várukhoz közeli erdőben egy háromfejű sárkány élt, aki feleségül akarta venni a királykisasszonyt. Az apja persze nem adta hozzá, erre a félelmetes sárkány elrabolta a lányt. A király kihirdette az országában, hogy annak adja a leányát és a fele királyságát, aki megöli a szörnyet, és kiszabadítja a lányát. Jöttek is a királyfik, de egyik sem tudta legyőzni a sárkányt. Egyszer egy szegény legény érkezett a királylány megmentésére. Persze mindenki kinevette. A legény elindult az erdőbe. A szélén egy kis törpe állította meg, és ennivalót kért tőle. Csak egy szelet kenyér volt a fiúnál, de azt megfelezte a törpével. Erre a kisember hálából egy táltosparipát és egy kardot adott neki. A legény felült a hátára, és azonnal a sárkányhoz repítette. Ott nagy küzdelem kezdődött. A bátor fiú mind a három fejét levágta a sárkánynak, és kiszabadította a királylányt, aki boldogan ölelte meg őt. Felültek a ló hátára, aki a palotába repült velük. A király boldogan fogadta. Azonnal megtartották a hetedhét országra szóló lakodalmat. A király halála után a birodalom másik fele is a legényé lett. A feleségével azóta is boldogan élnek, ha meg nem haltak.

Megjegyzés: Mivel a mese szóban hangzott el, ezért nem tagoltam a szöveget. Bármilyen más mese is alkotható, ha a tanuló felhasználja a megadott rajzokat és szavakat.

27. /4. a – Engedd meg, hogy még utoljára rajzolhassak egyet!

b *Várható címek:* A ceruza és a kisegér
A csalafinta egérke
A pórul járt ceruza

c ceruza: barátságos, könyörgő, okos, furfangos stb.
kisegér: éhes, rágcsáló, hiszékeny, ijedős, félős stb.

d *Várható mesék:*

rajzok alapján: Egyszer egy kisegér talált egy ceruzát. Nagyon megörült neki, hiszen szeretett rágcsálni. A ceruza elkezdett könyörögni az egérkének, engedje még egyszer rajzolni. Az nagy kegyesen beleegyezett. A ceruza egy macskát rajzolt. Az egérke annyira megijedt, hogy világgá futott. Itt a vége, fuss el véle!

ceruzaként: El sem fogjátok hinni, mi történt ma velem! Éppen heverészttem az asztalon, amikor ott termett egy kisegér, és elkezdett rágcsálni. Nagyon fáj, de az még jobban, hogy talán soha többé nem tudok majd rajzolni. Aztán eszembe jutott egy nagyszerű ötlet. Könyörögtem az egérkének, hadd rajzoljak még egyet utoljára. Beleegyezett. Gyorsan egy nagy macskát kanyarintottam a rajzlapra. Hát lássatok csodát! Az egérke úgy eliszkol, mintha ott sem lett volna.

egérkeként: Hogy én milyen buta vagyok! Jól rászédett az a fránya ceruza! Úgy megörültem, amikor megláttam az asztalon. Gondoltam, jól megrágom. Alig haraptam bele néhányat, könyörögni kezdett, hadd rajzoljon még egyet utoljára. Én persze beleegyeztem, mert olyan jószívű vagyok. Egyszer csak egy macska meredt rám a papírról. Majdnem szörnyet haltam ijedtemben. Illa, berek, nádak erek, elrohantam.

Hogyan építsünk szöveget?

27./5. a Várható szavak:

	1	2	3	4	5	6
1	törpe	kiszabadította	gömb	aranyvár	táltosparipa	ellopta
2	kiráylány	megbabonázta	három	mostoha	szomorú	óriás
3	köpeny	varázsló	gyémánterdő	szépséges	segítette	királyfi
4	megölelte	bátor	vándorlegény	tündér	boszorkány	elaludt
5	gyémánterdő	legyőzte	megmentette	zokogott	hét	tükör
6	bátor	elvarázsolta	megsajnálta	repült	boldog	tükör

b Várható mese:

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy gyönyörű királykisasszony. Egyszer a **három**fejű sárkány elrabolta. Fel**repült** vele az üveghegy tetejére, bezárta egy kalitkába, és **elaludt**. Éppen arra járt egy **vándorlegény**, és elhatározta, hogy **megmenti** a kiráylányt. Sikerült is neki, **kiszabadította** a lányt. **Megölelték** egymást. Még most is boldogan élnek, ha meg nem haltak.

Megjegyzés: Beszélj meg a tanítványaiddal, hogy a dobókockával kiválasztott szavak toldalékait megváltoztathatják! Hívd fel a figyelmüket, hogy használhatják a hagyományos mesekezdést és befejezést is!

27./6. Várható feladatok: szerezzék meg az aranytojást tojó tyúkot, a sárkány fogát és az élet vizét; őrizzék meg az aranyalmát, fogják el a tolvajokat, szabadítsák ki a kiráylányt

A témaválasztás

28./1. Egyéni megoldás.

28./2. Egyéni megoldás.

A cím

28./1. Egyéni megoldás.

Hogyan építsünk szöveget?

- 28./2.** **Utánam, srácok!** A film csak fiúknak való? Mi lesz a lányokkal és a felnőttekkel?
Égig érő fű A valóságban nincs égig érő fű. Az *Égig érő paszuly* című mese változata?
Tótágas Vajon egy kézen állás történetéről szól a film?
Hahó, Öcsi! Ki az az Öcsi? És ki hahózik neki?
Le a cipővel! Ez egy mezítlábas film?
Szeleburdi vakáció Hogyan lehet egy vakáció szeleburdi?
Szajkosaras kosaras Miért kell szájosár egy kosarasnak?
Vándorló palota Hová megy egy palota?
Így neveld a sárkányodat! Hogy lehet egyáltalán nevelni egy sárkányt?
Javaslat: A feladat megoldása előtt beszélj meg a tanulókkal, hogy próbáljanak meg kérdéseket megfogalmazni a címekkel kapcsolatban! Így könnyebben felismerik, hogy miért meghökkentőek.
Megjegyzés: Más kérdések is lehetnek jók. A megnézendő film kiválasztása és annak indoklása az osztályközösség „hatásköre”.

- 28./3.** *Várható címek:* Nevenincs királyfi és Ibolya
Téli szünet a hegyekben

- 28./4.** Egyéni megoldás.

Hogyan gyűjthetsz anyagot?

- 29./1.**
1. B), F), G)	1. saját élmény	B) Szenteste a családuknban
F) Anya megtanított síelni!
G) Micsoda szilveszter!
2. C), H)	2. megfigyelés	C) Kísérleteztünk apával
H) Hogyan fejlődtek a tulipánjaim?
3. A), B)	3. olvasás	A) A farkasok életmódja
D) Miért imádom Ruminit?
4. E)	4. képzelet	E) Dínón lovagoltam

- 29./2.** A) Felnőttként olyan autót szeretnék, amelyik a levegőben is tud közlekedni. képzelet
B) Otthon egy cserépbe ültettem a beázott babot. megfigyelés
C) Kinizsi Pál a kedvenc regényhősöm. olvasás

Javaslat: Az anyaggyűjtés módjairól részletesebben *A szövegalkotás tanításának módszerei I. kötetének* a 29–37. oldalán olvashatsz.

Hogyan építsünk szöveget?

Megörökítem az élményeimet

29./1.

Nagyon vártam a szilvesztert! Mi Erdélyben töltöttük egy másik családdal. Felöltöztünk szép ruhába, és elmentünk egy étterembe egy háromfogásos vacsorára. Lehetett táncolni is. Nagyon jól éreztek magunkat.

Nagyon jó téli szünetem volt, csak kár, hogy vége lett, és újra vissza kellett zökkenni a tanulásba.

A nagymamámmal hóembert építettünk, és nagyon jó lett. Utána én is beszálltam a hógolyócsatába. Véletlenül fülön dobtam a nagypapámat, de csak nevetett rajta.

A karácsonyt az unokatestvéreméknél töltöttük. Hosszú várakozás után végre elindultunk hozzájuk. Nagyon finom vacsorával kedveskedtek nekünk. A karácsonyfa alatt akadt pár ajándék nekem is. Mindegyikre rá volt írva a nevem. Örömmel bontottam ki őket.

29./2. Egyéni megoldás.

Olvastam, elképzelttem

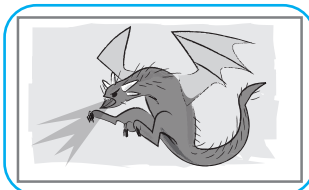
30./1. A 18. oldal 5. feladatában szereplő élőlények kiválasztása megbeszélés alapján.

- a A kiválasztott élőlényvel kapcsolatos mondatok elolvasása.
- b A kiválasztott élőlényről szóló illusztráció bekarikázása és a legfontosabb ismeretek leírása saját megfogalmazásban.

Várható szövegek:

A világ legnagyobb gyíkja, a komodói sárkány Indonézia egyik szigetén él. A bennszülöttek szárazföldi krokodilnak hívják. Végtagjai erősek, hosszúak. Gyorsan mozog.

A magyar menydörgő egy hatalmas sárkány, akit Harry Potter legyőzött a Trimágus Tusán. A szörny 4-5 méter magas és 15 méter hosszú. Akár 15 méter hosszú lángcsóvát is tud fújni.

Megjegyzés: A feladat megoldása előtt közöld a tanulókkal, hogy a számukra legérdekesebb információkat írják le a megadott terjedelem miatt. Így gyakorolhatják a lényegkiemelést is. Ebből adódóan más megoldás is elfogadható.

- c Az értékelés egyéni megoldás az alkotott szöveg ismeretében.
Megjegyzés: Hívd fel a tanulók figyelmét, hogy a megadott értékelő mondatok közül válasszanak!

30./2. Egyéni megoldás.

30./3. Egyéni megoldás.

Hogyan építsünk szöveget?

Megfigyeltem, tapasztaltam

31./1. A kísérlet elvégzése.

- a Amikor mozgattuk a vizes tányért a rajzemberke is mozgott.
- b Azért kellett egybefüggő vonallal megrajzolni a pálcikaemberkét, hogy ne váljanak el az egyes részei.

c *Várható kísérletleírás:*

Rajzoltam egy figurát a tányérra, de vigyáztam rá, hogy a vonalrajz egybefüggő legyen. A társam oldalról óvatosan öntött rá egy kis vizet, közben én mozgattam a tányért. Az emberkénk életre kelt, mert ő is mozgott.

Megjegyzés: A kísérlethez *Zebra* táblafilet ajánlok. Krétafilet, vizes alapú filetoll nem jó.

31./2. A rajzok megfigyelése.

- a A hozzávalók elolvasása.
- b Kókuszgolyó, Hólabda stb.
- c Csenge a kókuszreszelék kivételével minden hozzávalót összedolgozott egy tálban. Utána golyókat formált a masszából. Kókuszreszelékben megforgatta, és tányérra tette őket.

31./3. *Várható szöveg:*

A kókuszreszelék kivételével minden hozzávalót: az 50 dkg kekszmorzsát, a 2 evőkanál cukrozatlan kakaóport, az 1 csomag vaníliás cukrot, a 20 dkg porcukrot, a 20 dkg vaját, a 2 dl tejet, a 2 evőkanál baracklekvárt beletettem egy tálba. Jól összegyúrtam őket. A masszából a két tenyerem között golyókat formáltam. Ezeket megforgattam a kókuszreszelékben. Utána tányérra raktam a finomságokat.

A szövegalkotás lépései

Tagoljunk szöveget!

- 32./1.** A fogalmazás elolvasása. A címmel és a fogalmazás részeivel kapcsolatos ismeretek megbeszélése, elsődleges rögzítése.
- a** *Címvariációk:* Farsangoztunk! Micsoda farsang! Alsós farsang
 - b** *Várható bekezdés:* Iskolánkban február 9-én délután 2 órától megtartottuk az alsósok farsangját.
- 32./2.** *Várható tárgyalás:*
Nagyi vett egy csomó lila lufit. Aztán kicsikre felfújtuk őket. Mamám a derekamra és a mellkasomra szalagokat kötött, azokra pedig cérnával a lufikat. A levelek zöld kartonból készültek. A fejemre egy barna sapkát tettem.
- 32./3.** Egyéni megoldás.
Javaslat: Előzetesen beszélj meg a tanítványaiddal, hogy először gondolják át, miről akarnak írni! Adjanak címet a szövegnek! A fogalmazásukat tagolják bevezetésre, tárgyalásra és befejezésre. Minden részt beljebb kezdéssel jelöljenek. Az 1. feladatban a mintafo-galmazás mellett megtalálják, hogy melyik részben miről kell írniuk.

Te is tudsz állatmesét írni!

- 33./1.** *Várható bevezetés:*
A nyuszi és az őzike egy erdőben éltek. Egyszer a nyuszi talált két répát.
- Várható befejezés:*
A nyuszi azóta tudja, mi az igazi barátság.
- 33./2.** *Várható tárgyalás:*
A libák könyörögtek neki, engedje meg nekik, hogy még egyszer, utoljára megmártózhassanak a tó vizében. A ravaszdi először hallani sem akart róla, de a libusok addig esdekeltek neki, míg ráállt. A ludak elkezdtek úszkálni a tó vizén. A róka hiába dühöngött, nem voltak hajlandók újra a partra jönni.
- Javaslat:* Adj szempontokat a tárgyalás megírásához!
1. A mondatok kapcsolódjanak egymáshoz!
 2. Kerüljék a felesleges szóismétlést! Például róka = ravaszdi, rókakoma;
libák = libusok, ludak.
- 34./3.** Csenge állatmeséje piszkozatának elolvasása.
Javaslat: A mesealkotás algoritmus *A szövegalkotás tanításának módszerei I. kötetének* a 73–81. oldalán található.

A szövegalkotás lépései

- a Piszkozat javítása piros színnel kérdések alapján.

<p>Miért eszik a gólya békát?</p> <p>Volt egyszer egy gólya és egy béka. ^{Élt} 10 barátok voltak. ^{Az} egyik nap a gólya egy csomó gilisztát gyűjtött. <u>A gólya a barátját akarta megvendégelni a gilisztákkal.</u> ^{1. 2. 4. 5.} A béka megtalálta a gilisztaaktant ^{6. 3.} azonban. Oda-hívta a többi békát is. A békák</p>	<p>megették az összes gilisztát.</p> <p>Ekkor ért oda a gólya. A gólya mérget. ^{Összeszedte az összes békát,} ^{lett} és elvitte a békákat ^{öket} desszertként a barátjának. ^{Azóta} Azóta esznek békát a gólyák.</p>
--	---

Javaslat: Az állatmese piszkozatának egy másik javítása A szövegalkotás tanításának módszerei I. kötetének a 76. oldalán olvasható.

- 35./4. Állatmese alkotása lépésről lépésre.

Javaslat: Két tanítási órát szánj rá!

- a Az állatmese két szereplőjének a kiválasztása a megadott rajzok vagy saját választás alapján.
- b A mese témájának a kiválasztása bekeretezéssel.

A két állat barátta válik. vagy A két állat ellenséggé válik.

Javaslat: A mesék többségében az állatok ellenséggé válnak, például *Kutya-macska barátság*, *A macska meg az egér*, de vannak olyanok is, ahol barátokká válnak, mert egyik segít a másikon, kiszabadítja, például *Az oroszlán meg az egér*, *A teve meg az egér*. Jó lenne elérned, hogy a gyerekek közül többen válasszák az első témát.

- c A történet átgondolása.

Javaslat: Az állatmese megalkotása a gyermekek fantáziáján alapul, de sokszor az olvasmányélményeiket is beleszövik. A tanulóknak az írásbeli megfogalmazás előtt legyen idejük elgondolniuk, hogy mi lesz a történet.

- d Az állatmese két szereplőjének tulajdonságai. Egyéni megoldás.

Javaslat: Semmiképpen sem javaslok közös anyaggyűjtést, hiszen így megkötnéd a gyerekek fantáziáját, és „egyen” állatmesék születnének. Ugyanakkor érdemes felidézni a mesekezdéseket és mesebefejezéseket.

A szövegalkotás lépései

- e **Címvariációk:** Hogyan lettek barátok a ló és az egér?
A kakas és a kutya barátsága;
Kakaska és kutyuska barátsága;
A kutya és az egér
- f Az állatmese piszkozatának a megfogalmazása.
Javaslat: Biztasd arra a tanulókat, hogy bátran fogalmazzanak! Hangsúlyozd nekik, hogy alkalmuk lesz még átalakítani, kiegészíteni a meséjüket.
- g Az állatmese felolvasása társnak. A társ megfigyelési szempontoknak megfelelően véleményt nyilvánít. A javítás elvégzése a szövegalkotási javítási jelek alapján (47. oldal).
Javaslat: Az első szövegváltozatot követő megbeszélésnek azért van fontos szerepe, mert így érzik a gyerekek, hogy a szöveget nem öncélúan alkotják, hanem az mindig szól valakinek. Ezáltal felel meg a szöveg a kommunikációs szerepnek és a közlésközpontúságnak.
- h Az állatmese második szövegváltozatának a leírás. Önellenőrzés megadott szempontok alapján.
Javaslat: Azért szükséges a szöveg újra leírása, mert az önellenőrzéshez így válik a tanuló számára „láthatóvá” a szöveg. A korábbi – a társa véleménye, javaslatai alapján – javított szöveg esetleg nehezen átlátható.
- i Az állatmese végső változata.
Megjegyzés: Csak akkor szükséges leírni, ha a második szövegváltozatban még volt hiba.
- j Az állatmese felolvasása és megmutatása a padtársnak (a bekezdések miatt), aki az értékelőlapok (47. oldal) alapján értékeli a szöveget.
- k Illusztráció készítése a meséhez.
Megjegyzés: Tanórán kívüli feladat is lehet.

Alkossunk rövid szövegeket!

A felhívás

37./1. A szöveg elolvasása.

Javaslat: A szöveg mellett megtalálhatók a felhívás részei. Ezeket is beszéld meg a tanítványaiddal!

◻ Várható válaszok: A 3–8. évfolyamos tanulók**nak**.

Megjegyzés: A válaszok csak a toldalékos formában helyesek nyelvileg. A toldalékokat kiemeltem.

Jelentkezzenek a Jászsági Helyesíró Verseny**re!**

Jelentkezniük kell. Öt hónapon keresztül feladatlapokat kell kitölteniük.

2023. szeptember 30-**ig**.

Levél**ben**.

Megjegyzés: Az egyszavas válasz is mondatértékű, ezért kell nagy kezdőbetűvel írni a *levélben* szót, és a végére pontot kell tenni.

Kissné Tóth Lili magyartanár

37./2. Várható felhívás:

Kedves Diáktársunk!

Várjuk azoknak az alsó tagozatos tanulótagársainknak a jelentkezését a Ki Mit Tud? vetélkedőnkre, akik szeretnék tehetségüket megméretni az osztályunk versenyzőivel.

Ezekben a kategóriákban tudtok indulni maximum 3 perces műsorszámokkal: ének, vers/próza, bűvész, hangszeres zene, tánc, humor, egyéb.

Jelentkezni személyesen lehet Kovács Boglárkánál, az osztályfőnökünkénél a nagyszünetekben az udvaron.

Jelentkezési határidő: 2024. március 20.

A Ki mi tud? időpontja: március 27.

Helyszíne: az énekkar próbaterme.

Reméljük, téged is a versenyzők között köszönhetünk.

Budapest, 2024. március 12.

A 3. osztály tanulói

A hír

38./1. A szöveg elolvasása.

◻ Várható válaszok: Kiss Dorika első**ssel**.

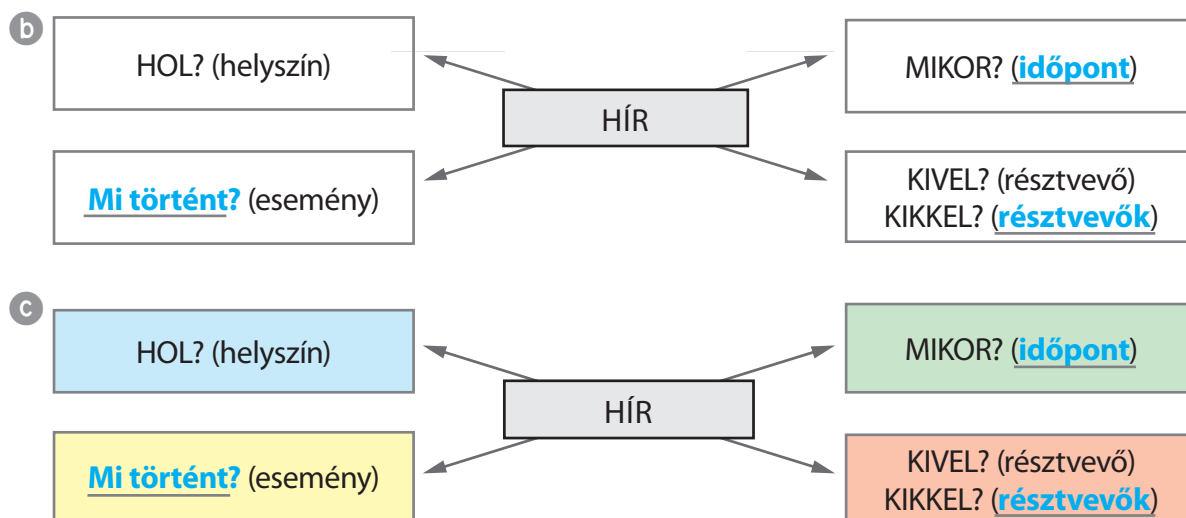
Megjegyzés: A válaszok csak a toldalékos formában helyesek nyelvileg. A toldalékokat kiemeltem.

1. helyezést **ért** el.

Március 13-**án**.

Békéscsabá**n** a megyei versmondó verseny**en**.

Alkossunk rövid szövegeket!

Megjegyzés: Miközben a gyerekek színeznék rögzülnek bennük a hír részei.

- d tömör több bekezdésből áll rövid csodás elemeket tartalmaz humoros
tényszerű adatokat közöl kitalált eset tesz közzé tárgyilagos pontos fogalmazás

38./2. *Várható hír:* GYEREKEK A CÉLBAN Gyereknapon a ragályi faluvégi Csörgős réten futóversenyt rendeztek az általános iskolások részére. Az első három helyezett értékes díjat kapott, a többiek finom fagyilaltot.

39./3. *Várható hírtémák:* hulladékgyűjtés, osztálykirándulás, rajzverseny, fogalmazásverseny, számháború, a víz világnapja stb.

39./4. *Várható hír példaul:* MEGNYERTÜK! Iskolánk március 29-én ismét megrendezte a tavaszi hulladékgyűjtést. Osztályunk, a 3. a osztály gyűjtötte a legtöbbet. Boldogan vettük át az első helyezettnek járó tortát.

39./5. A beszélgetés elolvasása.
Javaslat: A párbeszédet két kislány szerepenként is felolvashatja olvasásgyakorlás végett.

a *Várható hír 1.* HÚSVÉT A KERTBEN Húsvét hétfőjének reggelén a nővéremmel kimentünk a kertünkbe. A fűben, a bokrok között sok meglepetést találtunk. Néhány megolvadt csokinyuszt és tojást is. Azokat is megettük!

Várható hír 2. HÚSVÉT ÖRÖMEI A húsvétot a családommal Makón töltöttük. Hétfőn a nyuszi is járt nálunk a csokitójásaival. Együtt ettük a főtt tojást, a sonkát és a kalácsot, és még iskolai szünetem is volt.

b Egyéni megoldás.

39./6. Hamupipőke

39./7. Egyéni megoldás.

Alkossunk rövid szövegeket!

A hirdetés és az apróhirdetés

40./1. A szöveg elolvasása.

Javaslat: A szöveget egy kislány és egy kisfiú páros olvasással is felolvashatja a hangos olvasás gyakorlása végett.

a *Várható válaszok:* Olyan alsó tagozatos diákoknak, akik szeretik a népzene-t, és szeretnének rá táncolni.

A néptáncgyűttes új tagokat vár.

04. 10-én 16 órakor a tornateremben.

Hozzanak magukkal kényelmes ruhát, tornacipőt, partnert!

Mónika néni és Péter bácsi

b *Várható hirdetés:*

Kedves lány Osztálytársam!

Szeretnék jelentkezni a Napraforgó néptáncgyűttesbe, de nincs táncpárom. Ha te is szeretnél népzene-re táncolni, akkor legyél a partnerem! Kérlek, szólj nekem.

Gábor

Kedves fiú Osztálytársam!

Szeretnék jelentkezni a Napraforgó néptáncgyűttesbe, de nincs táncpárom. Ha te is szeretnél népzene-re táncolni, akkor legyél a partnerem! Kérlek, szólj nekem.

Hanna

40./2. *Várható különbségek:* 1. Konkrétan megnevezi, hogy kinek szól.

Tevékenységet hirdet.

Időpontot és helyszínt ad meg.

Feladatot kapnak a résztvevők.

2. Nincs megszólítás.

Egy terméket hirdet.

Felsorolja a használatának az előnyeit.

Megjegyzés: Más megfogalmazásban is elfogadható.

41./3. A versrészlet el- és felolvasása.

41./4. Az apróhirdetések elolvasása.

a *Várható megfogalmazás:* Mindegyik apróhirdetést gyerekek írták, és gyerekeknek szólnak.

b Egyéni megoldás és indoklás.

41./5. rövid több bekezdésből áll lényegre törő valamit elmesél részletes valamiről tájékoztat valamit hirdet hosszabb terjedelmű tömör

Alkossunk rövid szövegeket!

41./6. Várható hirdetések:

Április 9-én az öltözőben felejtettem a tornacipőmet. Aki megtalálta, keresse Nagy Milánt a 3. d osztályban!

Elhagytam a kedvenc pillangós karkötőmet. Ha megtaláltad, add át nekem, Takács Eszternek a 3. b-ben!

A meghívó

42./1. születésnap, esküvő, ballagás (diplomaosztó), anyák napja (pedagógusnap)

42./2. a

The diagram shows a list of labels on the left, each with an arrow pointing to a corresponding part of an invitation card on the right. The labels are: 'Az esemény neve', 'A meghívott neve', 'Az időpont', 'A helyszín', 'A meghívó neve', and 'Visszajelzésekérés'. The invitation card text is as follows:

MEGHÍVÓ
A SZÜLINAPI BULIMRA

Kedves Csongor!

Megint egy évvel öregebb lettem, és ezt meg kell ünnepelni. Te sem hiányozhatsz a születési bulimról!

Ekkor gyere: 2025. április 26. 15 óra!
Ide gyere: József Attila utca 27

Nagyon várlak!
Kovács Kristóf

Anyukám telefonszáma: +36/30-0-000-000
Légy szíves, jelezz vissza anyukám telefonszámán, hogy számíthatunk-e rád!
Tudasd vele azt is, ha valamilyen allergiád van!

b Csongor meghívót kapott a barátjától. Kristóf a **születési bulijára** hívta meg, amely április **26-án 15 órakor** kezdődik a **József Attila 27.-ben**. Megkérte Csongort, hogy **jelezz vissza az anyukájának a megadott telefonszámon, és tudassa vele, ha van allergiája**.

43./2. Várható megfogalmazás: Szia Kristóf! Köszönöm a meghívást a születési bulidra, de sajnos ugyanazon a napon családi programunk lesz, így nem tudok elmenni. Ígérem, bepótoljuk.

43./3. a Várható szöveg: Drága Anyukám!
Hatalmas szeretettel hívlak meg az anyák napi ünnepségünkre.
Május 3-án, pénteken 16 órakor kezdődik.
Az osztálytermünkben lesz.
Hozd magaddal a jókedvedet és a gyönyörű mosolyodat!
Nagyon várlak!

Virág, szerető kislányod

b A meghívó megtervezése.

Kapcsolattartás írásban

Elektronikus üzenetek

Hogyan írjunk e-mailt?

- 44./1. **Várható megoldás:** elektronikus levél
Mert amikor elküldöm a levelemet, azt a címzett azonnal el tudja olvasni, ha internet közelben van.
Megjegyzés: Más megoldás is elfogadható.
- 44./2. **a** Egyéni megoldás. Például: sz.csenge2014@gmail.com
b Egyéni megoldás. Például: a legjobb barátnőmnek, barátomnak, anyukámnak stb.
- 44./3. A kukacjel történetének elmesélése a szöveg alapján.
- 45./4. Az elektronikus levél, az e-mail részeinek megismerése.
Javaslat: A feladat megoldását frontális osztálymunkában végeztétek el!
- 45./5. **a** **Várható válasz:** Tisztelt Osztályfőnök!
Köszönöm a meghívását a szülői értekezletre. Számíthat a megjelenésemre.
Üdvözlettel:
Szabóné
- b** **Várható válasz:** Tisztelt Osztályfőnök!
Köszönöm a meghívását a szülői értekezletre, de sajnos nem tudok részt venni rajta. Mikor hívhatom telefonon, hogy megtudjam, mi történt a megbeszélésen?
Üdvözlettel:
Szabóné

Üzenetek okosórán

- 46./1. **a**
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
A) kacagás	B) puszi	C) sírás	D) mérges	E) álmos	F) megdöbben	G) szeret
<u>2.</u>	<u>1.</u>	<u>3.</u>	<u>4.</u>	<u>7.</u>	<u>5.</u>	<u>6.</u>
- b** **Várható megoldás:** Baj van. Nem érzem jól magam. Mikor érsz ide? Nagyon várlak.
- c** **Várható megoldás:**
<u>menő</u>	<u>angyal</u>	<u>okos</u>	<u>álmodozó</u>